

УДК 94 (477)

Ірина Смільська

СТВОРЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ МИРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано основні засади нормативно-правового характеру створення та трансформації миротворчої діяльності України.

Ключові слова: Україна, Організація Об'єднаних Націй, нормативно-правова база, миротворчість.

Однією з найважливіших особливостей розвитку сучасних міжнародних відносин є зростання ролі Організації Об'єднаних Націй, повернення й виконання нею функцій, що були покладені ще 70 років тому, а саме: відвернення війни, гарантування міжнародного миру та безпеки.

Організація Об'єднаних Націй (United Nations Organization, United Nations (UN)) є найбільшою міжурядовою організацією з підтримки миру і безпеки, розвитку міжнародного співробітництва на глобальному рівні. Створена 24 жовтня 1945 р. з ініціативи провідних держав антигітлерівської коаліції: СРСР, США, Китаю, Великої Британії та Франції. Відтоді ця дата щорічно відзначається як День ООН. Конституційний документ організації – Статут ООН – підписаний 26 червня 1945 р. на Сан-Франциській конференції. Серед країн-засновників ООН була й Україна. Запрошення делегації для участі в її роботі було результатом міжнародного визнання внеску українського народу в перемогу у Другій світовій війні. Делегація УРСР однією з перших підписала Статут ООН, взявши участь у його розробці. Вона була співавтором положень, що стосувалися загальної поваги і дотримання прав людини, незалежно від расової приналежності, статі, релігії, а також сприяння міжнародному співробітництву в розв'язанні економічних і соціальних проблем. Україна бере участь у діяльності організації з першого року її заснування.

Із моменту проголошення Україною незалежності розпочався якісно новий період її діяльності в ООН, котра, демонструючи відданість цілям і принципам її Статуту, робить унесок в усі сфери її діяльності, у тому числі в підтримання міжнародного миру та безпеки, роззброєння, економічний і соціальний розвиток, захист прав людини, міжнародного права [16].

Діяльність України в ООН перебуває в колі постійної уваги науковців, громадських і державних діячів. Особливе місце в українській історичній науці займає питання миротворчої діяльності України. Події останніх років засвідчують, що ООН не завжди у змозі вирішити військові конфлікти, і на сьогодні її роль у їх врегулювання ще більше зростає. Усвідомлюючи необхідність змін у миротворчій діяльності, ООН переглядає свої підходи до механізмів та принципів проведення миротворчих заходів [1, с. 12]. Зауважимо, що проблеми миротворчої діяльності України представлені у дослідженнях Кофі Аннана [1], В. Бруза [2, 3], О. Їжака [9], Л. Комарової [10,11], Л. Чекаленко [24, 25], А. Кудряченка [22], О. Мельника [14], Н. Стукалінової [20] та ін. Однак, питання ролі миротворчої діяльності ООН, участі в ній окремих держав, у тому числі й України, потребують подальшого дослідження, що зумовлено зацікавленістю світового співтовариства в цілому та нашої держави, зокрема, в збереженні міжнародного миру і формування ефективних механізмів підтримання миру і безпеки, запобіганні регіональних та глобальних конфліктів.

Метою запропонованої статті є з'ясування та аналіз нормативно-правових засад миротворчої діяльності української держави.

Завдання зберегти мир, запобігти збройним конфліктам, не допустити знищення людей під час етнічних протистоянь потребує об'єднання усіх зусиль Світового співтовариства. На жаль, світ не став стабільнішим. Конфлікти спалахують, як і в минулі роки. З огляду на це, Організація Об'єднаних Націй сьогодні постає чи не єдиним органом, який запроваджує миротворчі операції. З 90-х років минулого століття до вирішення проблем миротворення все інтенсивніше стали залучати інші організації: НАТО, ОБСЄ та ЄС. Здобуття Україною незалежності викликало необхідність формування власної зовнішньої політики, що сконцентрувалося на забезпеченні безпеки країни, активній співпраці з більшістю зарубіжних країн, а також з провідними організаціями [13]. Підкреслимо, що з цього часу розпочинається якісно новий процес законодавчого оформлення місця нашої країни на міжнародній арені та виокремлення пріоритетних напрямків, серед яких значне місце посідає миротворча діяльність.

Варто зазначити, що період 90-х років ХХ століття, що супроводжувався переходом до нового світового укладу, виокремив новий етап у розвитку системи міжнародних відносин. Розпад СРСР став каталізатором багатьох внутрішніх проблем усередині вже незалежних республік. У переважній більшості у цих новоутворених державах відбулися конфлікти різного характеру, від політичних до збройних, де політичне протистояння між сторонами, згодом призвело до військово-політичної кризи. Завершення перехідного етапу в розбудові державності незалежних країн-суб'єктів конфліктів не означало остаточного розв'язання чи завершення суперечок, а здебільшого лише призвело до їхнього "замороження" [4, с. 269].

Сучасний світ породив нову форму боротьби ООН за збереження і відновлення миру, операції ООН з підтримання миру, що не передбачені Статутом. Пристосовуючись до суперечливих умов післявоєнного періоду, проявляючи все нові конструктивні підходи, ООН крок за кроком збагачувала форми, методи й зміст своєї миротворчої діяльності [3, с. 7]. Міжнародні аспекти та змістовна сторона миротворчості ООН розглянуто в Статуті ООН та відповідних резолюціях Ради Безпеки відносно актуальних проблем, що поставали у зв'язку з конфліктами, що потребували швидкого вирішення [10, с. 282].

Сьогоднішня ООН позначається різноманітними діями у розв'язанні міжнародних конфліктів, екологічних катастроф, глобальних проблем, які загрожують існуванню людства. Миротворчі зусилля міжнародного співтовариства із запобігання кризам, які названо превентивною дипломатією, полягають у застосуванні будь-яких дій для запобігання виникненню конфліктів, можливістю вирішення криз дипломатією [25, с. 24].

Міжнародний День миротворців – 29 травня, було проголошено за ініціативи України з метою відзначення учасників усіх операцій ООН з підтримання миру та вшанування пам'яті загиблих миротворців. Відповідна резолюція була схвалена Генеральною Асамблеєю ООН без голосування у грудні 2002 р. Її співавторами стали понад 50 країн. 29 травня було обрано не випадково. Саме цього дня 1948 р. Рада Безпеки ООН за участі України, яка тоді була непостійним членом, схвалила рішення про розгортання першої миротворчої операції.

Миротворча діяльність завжди була одним з найбільш важливих напрямків роботи ООН у сфері підтримання міжнародного миру і безпеки. З 1948 р. здійснено понад 60 миротворчих місій Організації, результатом яких стало досягнення 172 мирних угод, що поклали кінець регіональним конфліктам, а

також допомога населенню понад 45 країн у проведенні вільних та чесних виборів.

Безумовно, за понад півстолітню історію миротворчості були не лише успіхи та перемоги. Є приклади і трагічних невдач, інколи недостатньо ефективних миротворчих операцій. Водночас, варто відзначити, що досвід останніх років підтверджує, така діяльність залишається вагомим для світової спільноти, і мільйони людей продовжують покладати на ООН надії на припинення кривавих конфліктів та повернення до мирного, нормального життя [27].

Операції з підтримання миру (ОПМ) є формою міжнародної багатосторонньої діяльності під егідою ООН. Вони проводяться на підставі чіткого мандата ООН та під її політичним контролем. Сили, задіяні в миротворчих операціях, повинні бути багатонаціональними [15].

Проведення ефективних заходів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктів та їх врегулювання, як свідчить світовий досвід, можливо лише за умови колективних зусиль багатьох держав у рамках міжнародної миротворчої діяльності держав із підтримання або відновлення міжнародного миру і безпеки під егідою ООН, ОБСЄ та інших міжнародних організацій у сфері безпеки. Зауважимо, що в свою чергу, правовою основою стали Конституція України, Закони України “Про основи національної безпеки України” [20, с. 90].

На першому етапі діяльність української дипломатії в ООН була жорстко обмежена рамками єдиної зовнішньої політики, яку проводили в СРСР. Власна зовнішня політика України в цей період не проводилася, хоча вона й мала представництво в ООН на рівні незалежної держави. Упродовж цього періоду ООН був майже єдиним впливовим міжнародним засобом, завдяки якому світова громадськість дізнавалася про Україну. Фактор багаторічного членства України в ООН позитивно вплинув на процес прискорення міжнародного визнання її незалежності в 1991 р. [4].

У той же час, Україна на момент набуття незалежності була не готова до проведення миротворчих операцій. У нашій країні подібного досвіду не було. У рамках операцій ООН Радянський Союз ніколи не посилав свої війська для встановлення миру. Політика мирного співіснування розглядалася як діалектична форма боротьби між державами з різним суспільно-політичним устроєм, а міжнародні інститути були одним з елементів цієї боротьби. В результаті такого підходу, радянський уряд ніколи не приділяв серйозної уваги ні проблемам підготовки кадрів для миротворчих операцій, ні розвитку правових і воєнно-теоретичних питань, пов'язаних з їхнім проведенням. Тому із здобуттям незалежності перед Україною постала необхідність створення нормативно-правової бази, що дала б можливість співпрацювати з ООН у миротворчій діяльності [5, с. 93].

Протягом багаторічної співпраці України та Організації Об'єднаних Націй у миротворчій діяльності, наша держава створила необхідну нормативно-правову базу, що складається з понад 80 нормативно-правових документів. Вони чітко відображають ставлення України до миротворчої діяльності та врегулювання конфліктів узагалі, та безпосередньо регламентують миротворчу діяльність її підрозділів.

Змістовна сторона міжнародних й національно-державних аспектів участі України у миротворчих операціях ООН розглянута у відповідних постановках Верховної Ради, указах Президента, рішеннях Кабінету Міністрів. Важливим є розгляд прийняття резолюцій Ради Безпеки ООН, без яких миротворча операція офіційно не може розпочатись [11, с. 86].

Основними законодавчими актами, які регламентують участь України у міжнародних миротворчих операціях, є: Конституція України; Закони України “Про участь України в міжнародних миротворчих операціях” (1999) [7]; “Про

порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав” (2000) [6], “Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки” (1999) [5]. У лютому 2000 р. Президент України ухвалив Указ “Про порядок розгляду пропозицій щодо участі України в міжнародних миротворчих операціях” [18] та інші.

Збройні сили України у миротворчих операціях здійснюють свою участь виключно на умовах, зазначених в Указі Президента України, схваленого Верховною Радою України у випадках, передбачених Конституцією та законами України, й у порядку, встановленому шляхом надання миротворчого контингенту, миротворчого персоналу, а також матеріально-технічних ресурсів і послуг у розпорядження відповідних міжнародних органів, визначених для організації та проведення міжнародних миротворчих операцій [15].

Участь України у миротворчих операціях розпочалась із затвердженням Верховною Радою України Постанови від 3 липня 1992 року № 2538-XII “Про участь батальйонів Збройних сил України в Миротворчих Силах Організації Об’єднаних Націй у зонах конфліктів на території колишньої Югославії” [16]. Цей закон став першим комплексним документом, який закріпив політику України щодо участі у миротворчих операціях. В ньому, зокрема, говориться, що “Усвідомлюючи свою відповідальність у справі підтримання міжнародного миру і безпеки, враховуючи зобов’язання України як держави-члена Організації Об’єднаних Націй подавати допомогу ООН в діях, що провадяться відповідно до Статуту ООН, а також зобов’язання як держави-члена Організації з безпеки і співробітництва в Європі (далі ОБСЄ) конструктивно співпрацювати у використанні всього діапазону можливостей ОБСЄ для запобігання конфліктам та для їх розв’язання, Україна розглядає участь у міжнародних миротворчих операціях як важливу складову своєї зовнішньої політики” [22, с. 604].

Цим Законом фактично обмежувалася миротворча діяльність України лише операціями у рамках ООН та ОБСЄ, залишаючи поза увагою миротворчу діяльність у рамках НАТО, ЄС, інших регіональних організацій. Так, поза увагою залишилася і можливість брати участь у врегулюванні конфліктів у рамках СНД. Щодо цього слід підкреслити, що недостатня конструктивність у врегулюванні конфліктів на територіях держав-членів СНД є наслідком намагання Російської Федерації створити особливу процедуру запобігання та врегулювання конфліктів у межах, що фактично виключає співробітництво з ООН та ОБСЄ у сфері миротворчої діяльності. Зі свого боку, Україна не визнає особливий механізм запобігання і врегулювання конфліктів у межах СНД, оскільки компетенцію на проведення операцій з підтримки миру може мати тільки ООН та ОБСЄ. Тому військові підрозділи України не входять до складу Колективних сил з підтримання миру СНД [22, с. 604].

Пункт 23 частини першої статті 85 Конституції України відносить до повноважень Верховної Ради “схвалення рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави” [12]. Крім того, згідно з пунктом 2 частини другої статті 92, виключно законами України встановлюється “порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав”. Відповідно до цих конституційних вимог прийняті Закони України “Про участь України в міжнародних миротворчих операціях” № 613-XIV від 23 квітня 1999 р. [7] і “Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав” № 1518-III від 2 березня 2000 р. [6]. Викладені в них процедури конкретизовані Указом Президента України “Про Порядок розгляду пропозицій щодо участі України в міжнародних миротворчих операціях” № 153 від 1 лютого 2000 року.

Цими законами встановлюються різні правила щодо направлення до інших держав (як з метою участі у миротворчих операціях, так і для надання військової

допомоги) “бойових підрозділів” і “військового персоналу” з вичерпним визначенням змісту цих категорій (до “військового персоналу” віднесені також поліцейські). Направлення обох категорій здійснюється за рішенням РНБО, затвердженим указом Президента, при цьому для направлення бойових підрозділів додатково необхідне схвалення Верховною Радою, як це впливає із пункту 23 частини першої статті 85 Конституції [9].

Окрім вказаних вище Законів України, нормативно-правовими актами, які регулюють міжнародне співробітництво Збройних Сил України, є Конституція України, Закон України “Про національну безпеку України”, Закон України “Про оборону України”, Закон України “Про Збройні Сили України”, Указ Президента України “Про порядок розгляду пропозицій щодо участі України в міжнародних миротворчих операціях” від 1 лютого 2000 р. № 153/2000 та міжнародні угоди і домовленості. Безпосередньо проведення операцій з підтримання миру (ОПМ) регулюється правом міжнародної безпеки, яке є окремою галуззю міжнародного права [14, с. 244].

Україна надає особливого значення діяльності ООН з підтримання міжнародного миру та безпеки, розглядаючи участь у ній як важливий чинник своєї зовнішньої політики. Починаючи з липня 1992 р. Україна виступає активним контрибутором військових підрозділів і персоналу до операцій ООН з підтримання миру (ОПМ). Станом на сьогодні майже 370 “блакитних шоломів” (62 цивільних поліцейських, 27 військових спостерігачів і 279 військовослужбовців) представляють Україну в 7-и миротворчих операціях ООН: у Демократичній Республіці Конго, на Кіпрі, у Косово, Кот д’Івуарі, Ліберії, Судані та Тиморі-Лешті [21, с. 10].

Конфліктогенним регіоном, де українським миротворцям вдалося проявити себе виконаними завданнями, стало Косово. Відповідно до Закону України про схвалення Указу Президента України “Про направлення миротворчого контингенту” для участі України у міжнародній миротворчій операції в Косово, Союзна Республіка Югославія” та на основі розробленого плану переміщення було проведено висування та розгортання підрозділів Українського контингенту миротворчих сил (УКМС) для участі в операції “Спільний вартовий” багатонаціональних сил у Косово [22, с. 608].

Наша держава активно долучилася до процесу реформування миротворчості, щоб зробити її більш ефективною та адекватною сучасним викликам. Україна ініціювала розробку Конвенції з безпеки персоналу ООН (1994) та зв’язаного з нею персоналу, а в липні 1995 року – ратифікувала [21, с. 10]. Для підтримки постраждалих, внаслідок участі у миротворчих операціях, було прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 5.05.1994 р. № 290 “Про затвердження Положення про порядок виплати компенсаційних сум військовослужбовцям, які стали інвалідами, а також членам сімей військовослужбовців, які загинули під час виконання обов’язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН” [17].

Україна надає великого значення вдосконаленню системи швидкого реагування ООН на кризові ситуації. У лютому 1994 р. вона заявила про свою готовність брати участь у Системі резервних угод ООН (механізм, згідно з яким певні військові підрозділи країн, зарахованих до Системи резервних угод, перебувають у готовності на своїй території і, на запит Секретаріату ООН, надсилаються до тієї чи іншої місії ООН). З того часу Україна зарахована до складу країн-учасниць зазначеного механізму. У серпні 1997 р. між Секретаріатом ООН та Україною було підписано відповідний Меморандум про взаєморозуміння щодо надання нашою країною конкретних ресурсів до зазначеної Системи (аеромобільно-десантний батальйон, транспортна авіаційна ескадрилья, група військових спостерігачів, штабних офіцерів та військової

поліції) [23]. Необхідною умовою для участі держави у тій чи іншій операції є звернення ООН про бажану допомогу і відповідна постанова Верховної Ради України [2, с. 154].

В останні роки зусилля України в галузі реформи ОПМ ООН спрямовані на просування низки ініціатив, зокрема щодо розширення юрисдикції держав-контрибуторів миротворчого персоналу в частині розслідування злочинів, скоєних проти їх громадян-учасників ОПМ, а також стосовно підвищення Секретаріатом ООН ставок відшкодувань країнам-постачальникам вертолітних підрозділів [21, с. 10].

Україна дотримується положень Загальної декларації прав людини, Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини, Конвенції ООН про права дитини, Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання тощо. Україна приєдналася до Конвенції ООН зі статусу біженців. Цьому сприяло прийняття Законів України “Про громадянство”, від 18 січня 2001 р., “Про біженців” від 24 грудня 1993 р., “Про імміграцію” від 22 червня 2001 р., положення яких відповідають основним принципам, запроваджених ООН [24, с. 310].

Враховуючи вагомий внесок України в миротворчу діяльність ООН, наша країна домагається включення своїх представників до Департаменту з операцій з підтримання миру (ДОПМ). У 2008 р., завдяки проведеній роботі, до Секретаріату ООН було зараховано одного представника Міноборони та двох співробітників МВС України [23].

Здобуваючи позитивний імідж через участь у миротворчих операціях, Україна створює фундамент для майбутнього економічного співробітництва. Не останню роль відіграє і потреба України в альтернативних енергоресурсах. Присутність України у миротворчих операціях на Близькому Сході активізувала співробітництво з арабськими країнами, багатими на нафту. Однак це розуміння прийшло лише у 2009 р., коли економічні фактори впливу конфлікту та майбутні економічні пріоритети нашої держави були закріплені у “Стратегії міжнародної миротворчої діяльності України” [22, с. 611].

Україна повинна залишатися активним учасником миротворчих процесів у регіоні Близького Сходу та Африки. Така діяльність не лише сприяє її міжнародному іміджу та допомагає у налагодженні взаємовигідних контактів, а й відповідає національним інтересам країни – допомагає підтриманню боєздатності української армії та дає практичні навички роботи у кризових ситуаціях поліцейському та військовому персоналу.

Крім того, важливими є активна дипломатична підтримка участі нашої держави в операціях із забезпечення миру та швидкість у прийнятті рішень щодо направлення українського контингенту [23, с. 28].

Присутність українських фахівців у миротворчих місіях завжди сприймається в зонах конфліктів позитивно, через їх неупередженість, толерантність та високий професіоналізм. Не випадково участь України вітається як з боку міжнародних організацій, так і з боку сторін конфлікту [22, с. 612].

Однією з важливих умов миротворення є ретельна підготовка миротворчої операції. Українські контингенти приділяють цьому питанню важливу увагу, що сприяє зростанню професійного рівня, набутого завдяки певному досвіду за роки участі у миротворчих операціях ООН. Навчання, технічне забезпечення, екіпірування повинні забезпечити впевнені дії миротворців та їх взаємодію. Миротворчість досягає мети, коли стає стратегічно орієнтованою політикою ООН, країн та недержавних учасників процесу [11, с. 87].

Останніми роками також змінився і характер конфліктів. Діяльність ООН з підтримки миру, що спочатку розглядалась як засіб урегулювання міждержавних

конфліктів, все більше застосовується у врегулюванні внутрішньодержавних конфліктів і громадянських війн. Хоч збройні сили, як і раніше, є хребтом більшості операцій з підтримки миру, їх різноманітна діяльність у цих операціях нині включає адміністраторів і економістів, співробітників поліції та юридичних експертів, саперів і спостерігачів за проведенням виборів, спостерігачів у сфері прав людини і фахівців з цивільних питань і питань управління, гуманітарних співробітників і експертів з питань комунікації та громадської інформації [28, с. 82].

Життя вимагає серйозного коригування стратегії й тактики миротворчої діяльності ООН. У минулому до миротворчих зусиль удавалися, як правило, вже після вибуху конфлікту, а Рада Безпеки відіграла роль своєрідної “пожежної команди”. Але боротися проти пожежі, коли вона вже вирує, набагато важче. Звідси одна з причин затяжного характеру ряду міжнародних конфліктів. Надійний шлях до забезпечення миру полягає у відверненні небезпечних криз і збройних дій конфліктуючих сторін. Надзвичайно важливу роль повинна відігравати тут превентивна дипломатія, спрямована на своєчасну розрядку напруженості, поки справа не дійшла до відкритого збройного конфлікту [3, с. 104].

Необхідно вирішити питання щодо шляхів використання результатів міжнародних миротворчих операцій в інтересах України, а для цього необхідно налагодити взаємодію Міністерства оборони України з іншими міністерствами на різних рівнях.

Участь України в миротворчій діяльності разом з такою організацією як ООН підвищує авторитет держави на міжнародній арені, дає змогу взяти участь у створенні колективної безпеки в світі, зробити свій внесок у підтримання міжнародного миру і стабільності. Співпраця у миротворчій діяльності дає можливість Україні як молодій державі отримання передового військового досвіду. Миротворча діяльність є пріоритетною для української зовнішньої політики, а також відповідає її національним інтересам. Модернізація подальшого законодавчого оформлення сприятиме участі України в миротворчій діяльності для підтримки миру й безпеки в Європі та світі.

Список використаних джерел

1. *Аннан, Кофі А.* Предотвращение войн и бедствий: глобальный вызов растущих масштабов [Текст]: годовой доклад о работе Организации за 1999 г. / К. А. Аннан; ООН. – Нью-Йорк: ООН, 1999. – 139 с. 2. *Бруз В. С.* Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму. – К.: ВПК “Експрес-Поліграф”, 2010. – 224 с. 3. *Бруз В. С.* ООН і врегулювання міжнародних конфліктів / В. С. Бруз. – К.: Либідь, 1995. – 111 с. 4. *Деякі аспекти діяльності України в ООН* / Сакалова Ю. І. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2011/Pravo/77646.doc.htm 5. *Дронговський О. С.* Правове регулювання участі Збройних Сил України в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки / О. С. Дронговський // Юридична наука. – 2013. – № 5. – С. 89–98. 6. *Закон України* “Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1518-14> 7. *Закон України* “Про участь України в міжнародних миротворчих операціях”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/613-14> 8. *Закон України* “Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/613-14> 9. *Їжак О. І.* Багатонаціональні операції за участю України: юридичні, політичні і військові аспекти реалізації політики позаблоковості”. Аналітична записка. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dp.niss.gov.ua/articles/414/> 10. *Комарова Л.* Еволюція миротворчих механізмів ООН на межі ХХ – ХХІ ст. / Л. Комарова // Історичні і політологічні дослідження. – 2010. – № 1 – 2(43–44). – С. 282–287. 11. *Комарова Л.* Українські контингенти в миротворчих операціях ООН / Л. Комарова // Наука. Релігія. Суспільство. – 2010. – № 3. – С. 86–89. 12. *Конституція України.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> 13. *Левіцька Н. М.* Історія України. Основні напрями

зовнішньої політики України на сучасному етапі. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/29737-104-osnovn-napryami-zovnishno-poltiki-ukrani-na-suchasnomu-etap.html> 14. *Міжнародні миротворчі операції: особливості правового регулювання* / О. М. Мельник, Я. Ф. Радіш // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2004. – № 4. – С. 242–245. 15. *Пацьох О. С., Раєвич Т. І.* Участь України в миротворчій діяльності Організації Об'єднаних Націй. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/pvnu/misnarod_vidnos/2008_6/R1/7.pdf 16. *Постанова* Верховної Ради України “Про участь батальйону Збройних Сил України в Миротворчих Силах Організації Об'єднаних Націй у зонах конфліктів на території колишньої Югославії”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2538-12> 17. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 5.05.1994 № 290 “Про затвердження Положення про порядок виплати компенсаційних сум військовослужбовцям, які стали інвалідами, а також членам сімей військовослужбовців, які загинули під час виконання обов'язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/290-94-%D0%BF> 18. *Про* Порядок розгляду пропозицій щодо участі України в міжнародних миротворчих операціях. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153/2000> 19. *Організація* Об'єднаних Націй. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/uno> 20. *Стукаліна Н. Т.* Становлення та розвиток правових основ миротворчої діяльності України / Н. Т. Стукаліна // Військово-науковий вісник Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – 2012. – Вип. 12 – С. 85–96. 21. *Україна* в Організації Об'єднаних Націй // Зовнішні справи. К., 2010. – № 5–6. – С. 9–11. 22. *Україна* в Європі: контекст міжнародних відносин / За редакцією доктора історичних наук, професора А. І. Кудряченка. – К.: Фенікс, 2011. – 632 с. 23. *Участь* України у миротворчій діяльності ООН. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/uno/ua/4262.htm> 24. *Чекаленко Л.* Зовнішня політика України / Л. Чекаленко. – К.: Либідь. – 2006. – 712 с. 25. *Чекаленко Л.* ООН в політиці України: реалії сучасності / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. – 2010. – № 5–6. – С. 24–28. 26. *Шелест Г. В.* Перспективи розширення миротворчої діяльності України на Близькому Сході та в Африці / В. Г. Шелест // Трибуна. – 2010. – № 5/6. – С. 26–28. 27. *Яценюк А.* “29 травня – Міжнародний День миротворців ООН”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/uno/ua/publication/content/11043.htm> 28. *Рєпін І. В.* Миротворчий інститут ООН: віхи створення та розвитку // Військово-науковий вісник. – 2012. – Випуск 18. – С. 77–84.

Ирина Смильская

СОЗДАНИЕ И ЭВОЛЮЦИЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ БАЗЫ МИРОТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ

В статье проанализированы основные принципы нормативно-правового характера создания и трансформации миротворческой деятельности Украины.
Ключевые слова: Украина, Организация Объединенных Наций, нормативно-правовая база, миротворчество.

Iryna Smilka

CREATION AND EVOLUTION OF THE REGULATORY FRAMEWORK PEACEKEEPING OF UKRAINE

The article explains the basic principles of regulatory framework character creation and transformation peacekeeping of Ukraine.
Key words: Ukraine, United Nations, normative-legal framework, peacekeeping.